

SKAŁA

ROK WIARY - XXX NIEDZIELA ZWYKŁA - 27 PAŹDZIERNIKA 2013R. 23(210)

UROCZYSTOŚĆ NASZYCH ŚWIĘTYCH BRACI I SIÓSTR

*Jeśli kiedykolwiek będę Świętą, na pewno będę Świętą od „ciemności”.
Będę ciągle nieobecna w Niebie – aby zapalać światło tym, którzy są
w ciemności na ziemi.*

bł. Matka Teresa z Kalkuty

1 listopada to święto, w czasie którego wspominamy tych, których odeszli. To dzień w czasie którego, według chrześcijan, oddawać powinniśmy hołd głównie tym zmarłym, którzy zostali uznani za świętych lub tym, których życie było bliskie świętości

JASNOGÓRSKA PEREGRYNACJA

Święto Halloween zyskało w Polsce ogromną popularność. Jeśli rozumie się duchowy wymiar tego, co wielu traktuje jedynie jako zabawę, sprawa może bardzo niepokoić.

Z czym związane są te obchody czytaj na str. 4

OTO SŁOWO PANA

czyli Bóg mówi dzisiaj do swoich dzieci

Jezus stawia dramatyczne pytanie.

Wygląda na to, że pyta sam siebie, jakby zastanawiał się jak to będzie: czy kiedy powróci na ziemię, znajdzie wiarę?

Mówi, że Bóg bardzo chce bronić swoich wybranych, swoje dzieci. Jest gotów ratować tych, którzy tego od Niego oczekują...

Jakże jednak wielu jest tych, którzy szukają rozwiązania swych problemów wszędzie indziej, tylko nie w Bogu i w posłuszeństwie Jego głosowi.

Gdzie Jezus dzisiaj znajduje wiarę w Polsce?

A we mnie?

EWANGELIA NA CO DZIEŃ

20 X Niedziela

Wj 17,8-13; 2 Tm 3,14-4,2; Łk 18,1-8

Jezus odpowiedział swoim uczniom przypowieść o tym, że zawsze powinni modlić się i nie ustawać: W pewnym mieście żył sędzia, który Boga się nie bał i nie liczył się z ludźmi. W tym samym mieście żyła wdowa, która przychodziła do niego z prośbą: Obroń mnie przed moim przeciwnikiem. Przez pewien czas nie chciał; lecz potem rzekł do siebie: Chociaż Boga się nie boję ani z ludźmi się nie liczę, to jednak, ponieważ naprzykrza mi się ta wdowa, wezmę ją w obronę, żeby nie przychodziła bez końca i nie zdręczała mnie. I Pan dodał: Słuchajcie, co ten niesprawiedliwy sędzia mówi. A Bóg, czyż nie weźmie w obronę swoich wybranych, którzy dniem i nocą wołają do Niego, i czy będzie zwlekał w ich sprawie? Powiadam wam, że prędko weźmie ich w obronę. Czy jednak Syn Człowieczy znajdzie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie?

21 X Poniedziałek

Wspomnienie bł. Jakuba Strzemię, biskupa

Rz 4,20-25; Łk 12,13-21

Ktoś z tłumu rzekł do Jezusa: Nauczycielu, powiedz mojemu bratu, żeby się podzielił ze mną spadkiem. Lecz On mu odpowiedział: Człowieku, któż Mię ustanowił sędzią albo rozjemcą nad wami? Powiedział też do nich: Uważajcie i strzeżcie się wszelkiej chciwości, bo nawet gdy ktoś opływa [we wszystko], życie jego nie jest zależne od jego mienia. I opowiedział im przypowieść: Pewnemu zamożnemu człowiekowi dobrze obrodziło pole. I rozważał sam w sobie: Co tu począć? Nie mam gdzie pomieścić moich zbiorów. I rzekł: Tak zrobię: zburzę moje spichlerze, a pobuduję większe i tam zgromadzę całe zboże i moje dobra. I powiem sobie: Masz wielkie zasoby dóbr, na długie lata złożone; odpoczywaj, jedz, pij i używaj! Lecz Bóg rzekł do niego: Głupcze, jeszcze tej nocy zażądają twojej duszy od ciebie; komu więc przypadnie to, coś przygotował? Tak dzieje się z każdym, kto skarby gromadzi dla siebie, a nie jest bogaty przed Bogiem.

22 X Wtorek

Wspomnienie bł. Jana Pawła II, papieża

Rz 5,12-21; Łk 12,35-38

Jezus powiedział do swoich uczniów: Niech będą przepasane biodra wasze i zapalone pochodnie! A wy [bądźcie] podobni do ludzi, oczekujących swego pana, kiedy z uczty weselnej powróci, aby mu zaraz otworzyć, gdy nadejdzie i zakołacze. Szczęśliwi owi słudzy, których pan zastanie czuwających, gdy nadejdzie. Zaprawdę, powiadam wam: Przepasze się i każe im zasiąść do stołu, a obchodząc będzie im usługiwał. Czy o drugiej, czy o trzeciej straży przyjdzie, szczęśliwi oni, gdy ich tak zastanie.

23 X Środa

Rz 6,12-18; Łk 12,39-48

Jezus powiedział do swoich uczniów: To rozumieście, że gdyby gospodarz wiedział, o której godzinie złodziej ma przyjść, nie pozwoliłby włamać się do swego domu. Wy też bądźcie gotowi, gdyż o godzinie, której się domyślacie, Syn Człowieczy przyjdzie. Wtedy Piotr zapytał: Panie, czy do nas mówisz tę przypowieść, czy też do wszystkich? Pan odpowiedział: Któż jest owym rządcą wiernym i roztropnym, którego pan ustanowi nad swoją służbą,

żeby na czas wydzielił jej żywność? Szczęśliwy ten sługa, którego pan powróciwszy zastanie przy tej czynności. Prawdziwie powiadam wam: Postawi go nad całym swoim mieniem. Lecz jeśli sługa ów powie sobie w duszy: Mój pan ociąga się z powrotem, i zacznę bić sługi i służące, a przy tym jeść, pić i upijać się, to nadejdzie pan tego sługi w dniu, kiedy się nie spodziewa, i o godzinie, której nie zna; każe go ćwiartować i z niewiernymi wyznaczy mu miejsce. Sługa, który zna wolę swego pana, a nic nie przygotował i nie uczynił zgodnie z jego wolą, otrzyma wielką chłostę. Ten zaś, który nie zna jego woli i uczynił coś godnego kary, otrzyma małą chłostę. Komu wiele dano, od tego wiele wymagać się będzie; a komu wiele zlecono, tym więcej od niego żądać będą.

24 X Czwartek

Rz 6,19-23; Łk 12,49-53

Przyszedłem rzucić ogień na ziemię i jakże bardzo pragnę, żeby on już zapłonął. Chrzest mam przyjąć i jakiej doznaję udręki, aż się to stanie. Czy myślicie, że przyszedłem dać ziemi pokój? Nie, powiadam wam, lecz rozłam. Odtąd bowiem pięcioro będzie rozdwojonych w jednym domu: troje stanie przeciw dwojgu, a dwoje przeciw trojgu; ojciec przeciw synowi, a syn przeciw ojcu; matka przeciw córce, a córka przeciw matce; teściowa przeciw synowej, a synowa przeciw teściowej.

25 X Piątek

Rz 7,18-24; Łk 12,54-59

Jezus mówił do tłumów: Gdy ujrzycie chmurę podnoszącą się na zachodzie, zaraz mówicie: Deszcze idzie. I tak bywa. A gdy wiatr wieje z południa, powiadacie: Będzie upał. I bywa. Obłudnicy, umiecie rozpoznawać wygląd ziemi i nieba, a jakże obecnego czasu nie rozpoznajecie? I dlaczego sami z siebie nie rozróznicie tego, co jest słuszne? Gdy idziesz do urzędu ze swym przeciwnikiem, staraj się w drodze dojść z nim do zgody, by cię nie pociągnął do sędziego; a sędzia przekazałby cię dozorczy, dozorca zaś wtrąciłby cię do więzienia. Powiadam ci, nie wyjdiesz stamtąd, póki nie oddasz ostatniego pieniążka.

26 X Sobota

Rz 8,1-11; Łk 13,1-9

W tym samym czasie przyszli niektórzy i donieśli Mu o Galilejczykach, których krew Piłat zmieszał z krwią ich ofiar. Jezus im odpowiedział: Czyż myślicie, że ci Galilejczycy byli większymi grzesznikami niż inni mieszkańcy Galilei, że to ucierpieli? Bynajmniej, powiadam wam; lecz jeśli się nie nawrócicie, wszyscy podobnie zginiecie. Albo myślicie, że owych osiemnastu, na których zwała się wieża w Siloam i zabiła ich, było większymi winowajcami niż inni mieszkańcy Jeruzolimy? Bynajmniej, powiadam wam; lecz jeśli się nie nawrócicie, wszyscy tak samo zginiecie. I opowiedział im następującą przypowieść: Pewien człowiek miał drzewo figowe zasadzone w swojej winnicy; przyszedł i szukał na nim owoców, ale nie znalazł. Rzekł więc do ogrodnika: Oto już trzy lata, odkąd przychodzę i szukam owocu na tym drzewie figowym, a nie znajduję. Wytnij je: po co jeszcze ziemię wyjaławia? Lecz on mu odpowiedział: Panie, jeszcze na ten rok je pozostaw; ja okopię je i obłożę nawozem; może wyda owoc. A jeśli nie, w przyszłości możesz je wyciąć.

TEMAT Z OKŁADKI

UROCZYSTOŚĆ NASZYCH ŚWIĘTYCH BRACI I SIÓSTR

*Nie płaczcie, będziecie mieli ze mnie większy pożytek
i będę wam skuteczniej pomagał niż za życia.*

św. Dominik

EWELINA MALESA

POCZĄTKÓW OBCHODZENIA UROCZYSTOŚCI WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH NALEŻY SZUKAĆ W KOŚCIELE WSCHODNIM. W KALENDARZU Z NIKOMEDII, POCZODZĄCYM Z IV WIEKU ZNAJDUJEMY WZMIANKĘ O ŚWIĘCIE „WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH WYZNAWCÓW”, KTÓRE OBCHODZONO W PIĄTEK OKTAWY WIELKANOCY. WEDŁUG ŚWIADECTWA SYRYJSKIEGO DIAKONA EFREMA - 13 MAJA ŚWIĘTOWANO UROCZYSTOŚĆ WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH MĘCZENNİKÓW, A ŚW. JAN CHRYZOSTOM WSPOMINA O TAKIM ŚWIĘCIE W NIEDZIELĘ PO ZEŚLANIU DUCHA ŚWIĘTEGO. NIEDZIELĘ TĘ NAZYWANO NIEDZIELĄ NARODZIN ŚWIĘTYCH DLA NIEBA.

WKościele rzymskim uroczystość ta pojawia się na przełomie V i VI wieku. Wprowadzenie święta wiązało się z dniem 13 maja, w którym został poświęcony rzymski Panteon ku czci Najświętszej Maryi Panny i wszystkich Świętych

li niebo. Są wśród nich na pewno także nasi bliscy zmarli. Pierwsze czytanie z Księgi Apokalipsy mówi o ogromnej rzeszy zbawionych, którzy oglądają Boga twarzą w twarz, którzy cieszą się radością i pojem życia wiecznego. Wspomniana tu liczba

koronie świętych o wstawiennictwo za nami, pielgrzymującymi do domu Ojca. Poza tym modlitwy te wyrażają wiarę w nieśmiertelne życie świętych, którzy nieustannie wielbią Boga i orędują za nami u Boga. Święci to nie obcy ludzie, ale to nasi bracia i siostry, którzy z nieba służą nam pomocą i ożywiają nasze nadzieje na życie wieczne. Liturgia nazywa niebo Matką dla wszystkich wiernych, ono jest celem każdego chrześcijanina.

Z tego wynika radosny charakter tego święta, w czasie którego przypominamy sobie o żyjących u Boga, naszych bliskich, którzy jak wierzymy, osiągnęli życie wieczne, pełnię szczęścia.

Święto Wszystkich Wiernych Zmarłych (2 listopada) wyraża natomiast prawdę o nadziei, że nawet grzesznicy mają w Bożym miłosierdziu szansę na zbawienie. Miłosierdzie Boże posługuje się tutaj miejscem – stanem, zwanym „czyśćcem”. To miejsce – stan pokuty, jakiej poddani są wierni zmarli. Nie mogą jeszcze oglądać Boga, ale odpłacają się Jego sprawiedliwości. Możemy im pomóc poprzez modlitwę i ofiarowane odpusty.

Katechizm Kościoła Katolickiego 957

Komunia ze świętymi. „Nie tylko jednak ze względu na sam ich przykład czcimy pamięć mieszkańców nieba, ale bardziej jeszcze dlatego, żeby umacniała się jedność całego Kościoła w Duchu przez praktykowanie braterskiej miłości. Bo jak wzajemna łączność chrześcijańska między pielgrzymami prowadzi nas bliżej Chrystusa, tak obcowanie ze świętymi łączy nas z Chrystusem, z którego, niby ze Źródła i Głowy, wypływa wszelka łaska i życie Ludu Bożego”

Męczenników. Złożono tam szczątki 28 męczenników. Wreszcie w Anglii w VIII wieku pojawiło się święto Wszystkich Świętych obchodzone 1 listopada.

Teksty liturgiczne uroczystości podkreślają radość wspólnoty świętych, czyli wszystkich świętych. Należy tu podkreślić, że Kościół w tym dniu wspomina nie tylko świętych oficjalnie kanonizowanych, czy beatyfikowanych. Uroczystość obejmuje także wszystkich zmarłych, którzy osiągnęli chwałę życia wiecznego, czy-

144 tysiące ma charakter symboliczny i wskazuje na niemożliwość zliczenia tych wszystkich, którzy są w niebie, czyli wszystkich świętych.

Wszyscy jesteśmy powołani do świętości, ponieważ wszyscy jesteśmy dziećmi Bożymi. Ten zadatek świętości otrzymujemy w sakramencie chrztu św. Droga do pełnej świętości i doskonałości, jak to ukazuje Ewangelia, są Chrystusowe błogosławieństwa. W liturgicznych modlitwach, używanych przez Kościół w uroczystość Wszystkich Świętych, prosimy po-

JASNOGÓRSKA PEREGRYNACJA 1957 – 1980 – 2014 – ...

Ks. KRZYSZTOF JAROSZ

PEREGRYNACJA – DOSŁ. PIELGRZYMOWANIE – KOPII OBRAZU JASNOGÓRSKIEGO BYŁO JEDNYM Z ISTOTNYCH ELEMENTÓW WIELKIEJ NOWENNY, CZYLI DZIEWIĘCIOLETNIEGO PRZYGOTOWANIA KOŚCIOŁA POLSKIEGO DO OBCHODÓW TYSIĄCLECIA CHRZTU POLSKI W ROKU 1966.

Ostateczną decyzję o nawiedzeniu wszystkich polskich parafii przez Maryję w znaku Jej obrazu biskupi podjęli na 45. Konferencji Episkopatu Polski 11 kwietnia 1957 r. Kopię Jasnogórskiej ikony wykonał dziekan Wydziału Sztuk Plastycznych Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. Leonard Torwirt wspierany modlitwami zakonów kontemplacyjnych oraz codzienną Eucharystią odprawianą na Jasnej Górze.

Papież Pius XII pobłogosławił obraz przeznaczony do peregrynacji 14 maja 1957 r. W uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej, 26 sierpnia tegoż roku, odbyło się rozpoczęcie Nawiedzenia, podczas którego miał miejsce symboliczny „pocałunek” – dotknięcie kopii do Cudownego Obrazu.

Nawiedzenie rozpoczęło się od Archidiecezji Warszawskiej, we wspomnienie Ścięcia św. Jana Chrzyciela, patrona katedry i diecezji – 29 sierpnia 1957 r. Do roku 1966 Obraz nawiedził wszystkie diecezje północne oraz trzy administratury apostołskie na Ziemiach Zachodnich.

W roku 1966 peregrynację przerwano, aby Obraz mógł być obecny na milenijnych obchodach w stolicach diecezji i ważnych historycznych miejscach.

Myliłby się ktoś, kto odniósłby wrażenie, że wszystkie te wydarzenia odbywały się spokojnie, bez przeszkód, a komunistyczne władze Polski Ludowej obojętnie patrzyły jak tysiące ludzi gromadzą się w kościołach, godzinami się modlą, cierpliwie oczekują w długich kolejkach do spowiedzi, potrafią wytrwale oczekiwać na drogach na przybycie Obrazu. Peregrynacji towarzyszyło wiele trudnych wydarzeń. Niejednokrotnie zmieniano trasę przejazdu Obrazu, by ominąć oczekujące tłumy, zdarzało się, że Obraz był zawracany i w ogóle nie docierał do miasta, do którego zmierzał. Nie brakowało także barwnych wydarzeń, np. wobec zakazu niesienia w procesji Obrazu, Poznaniacy przynieśli na swych ramionach do katedry... samochód wiozący Obraz.

20 czerwca 1966 r. w Liksajnach, w drodze z Fromborka do Warszawy Ob-

raz został zabrany ks. Prymasowi i przewieziony do katedry warszawskiej z zakazem wnoszenia go stamtąd. Prymas Wyszyński nakazał umieszczenie Obrazu w oknie katedralnej kaplicy, oczywiście frontem na zewnątrz. Plac przed tym oknem szybko stał się „polową kaplicą” gdzie przynoszono kwiaty i gromadzono się na modlitwę. Następnie Obraz przeniesiono do ołtarza głównego, gdzie pozostał przez 3 miesiące.

4 września 1966 r. Obraz miał rozpocząć nawiedzenie diecezji katowickiej, jednak dwa dni wcześniej, w drodze do Katowic został zatrzymany i skierowany na Jasną Górę. Był tam ‘więziony’ przez kilka lat, aż do...

Tymczasem w wyznaczonym terminie rozpoczęło się nawiedzenie diecezji katowickiej przez Matkę Bożą poprzez znak... pustych ram. Władze nie wydały zakazu wozenia samych ram, a dla wierzących miały one szczególnie wydzźwięk, mówiły tak wiele. Mówiły, że to rzeczywiście Matka Boża przybywa do nich w sposób duchowy i sam obraz, choć ważny, nie jest koniecznym znakiem Jej obecności. Mówiły,

tak mocno, że władza sprzeciwia się temu, co dla milionów Polaków było tak ważne i drogie, mówiły, że mamy Prymasa i biskupów, którzy się nie boją. Zapewne mówiły wiele jeszcze więcej tym, którzy modlili się z wiarą, widząc te puste ramy i wpatrując się w to, co niewidzialne (por. 2 Kor 4,18).

Obraz powrócił na swój pielgrzymi szlak 18 czerwca 1972 w Radomiu. Stało się to dzięki wykradzeniu go z Jasnej Góry przez ks. Józefa Wójcika. (Fabularną opowieść o tym można obejrzeć w filmie „Złodziej w sutannie”)

Uroczyste nabożeństwo dziękczynne na zakończenie Peregrynacji odbyło się 12 października 1980 r. na Jasnej Górze. W ciągu 23 lat Maryja nawiedziła 7150 parafii, ponad 8 tysięcy kościołów i kaplic.

Kilka dni po tym nabożeństwie rozpoczęło się powtórne nawiedzenie parafii warszawskich, od których zaczęła się wędrówka Matki Bożej w 1957 r. Wspomnienia z tych wydarzeń zamieścimy wkrótce.

ZASADY NAUKI SPOŁECZNEJ KOŚCIOŁA: ZASADA SOLIDARNOŚCI

MACIEJ BIAŁECKI, MACIEJ@BIALECKI.NET.PL

ZASADA SOLIDARNOŚCI JEST KONSEKWENCJĄ PRZYJĘCIA ZASADY DOBRA WSPÓLNEGO. LUDZIE TWORZĄ WSPÓLNOTĘ, W KTÓREJ REALIZUJĄ CELE OKREŚLONE KATEGORIĄ DOBRA WSPÓLNEGO. Z POZOSTAŁYMI CZŁONKAMI WSPÓLNOTY ŁĄCZY JEJ UCZESTNIKÓW JEDNAK NIE POCZUCIE INTERESU, LECZ WŁAŚNIE SOLIDARNOŚĆ.

Solidarność obejmuje nie tylko tych, których znamy i lubimy. Dotyczy przede wszystkim osób, których bez nakazu solidarności traktowalibyśmy instrumentalnie: klientów, pracowników, podwładnych. Jak pisał Ojciec Święty bł. Jan Paweł II, „solidarność pomaga nam dostrzec „drugiego” - osobę, lud czy naród - nie jako narzędzie, którego zdolność do pracy czy odporność fizyczną można tanim kosztem wykorzystać, a potem, gdy przestaje być użyteczny, odrzucić, ale jako „podobnego nam”, jako „pomoc” (por. Rdz 2,18.20), czyniąc go na równi z sobą uczestnikiem „uczty życia”, na którą Bóg zaprasza jednako wszystkich ludzi” (jeżeli nie zaznaczono inaczej, cytaty z encykliki „Sollicitudo rei socialis”).

Ten chrześcijański wymiar zasady solidarności wymaga większego zaangażowania, niż wynikałoby to ze świeckiego znaczenia tego słowa. „W świetle wiary solidarność zmierza do przekroczenia samej siebie, do nabrania wymiarów specyficznie chrześcijańskich całkowitej bezinteresowności, przebaczenia i pojednania. Wówczas bliźni jest nie tylko istotą ludzką z jej prawami i podstawową równością wobec wszystkich, ale staje się żywym obrazem Boga Ojca, odkupionym krwią Jezusa Chrystusa i poddanym stałemu działaniu Ducha Świętego. Winien być przeto kochany, nawet jeśli jest wrogiem, tą samą miłością, jaką miłuje go Bóg; trzeba być gotowym do poniesienia dla niego ofiary nawet najwyższej: „oddać życie za braci” (por. 1 J 3,16).”

Jako wzór praktykowania solidarności Jan Paweł II wskazuje św. Piotra Klawera (1580-1654), który był duszpasterzem czarnoskórych niewolników przywożonych z Afryki do Ameryki Południowej: opiekował się nimi, karmił, pocieszał i udzielał sakramentów, oraz św. Maksymiliana Marię Kolbego (1894-1941), który oddał życie za nieznanego sobie więźnia w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu.

Istotnym warunkiem działania wspólnoty, wynikającym z zasady solidarności, jest wzajemny szacunek. Ta uwaga dotyczy szczególnie wspólnot politycznych. Elementem konstrukcyjnym państwa demokratycznego jest debata pomiędzy obywatelami mającymi odmienne poglądy na sposób zarządzania państwem i w związku z tym odmienne afiliacje partyjne. W zapale debatowania obywatele nie mogą jednak wzajemnie posądzać się o zamiar, w szczególności ukryty, działania na niekorzyść wspólnoty. „Praktykowanie solidarności wewnątrz każdego społeczeństwa posiada wartość wtedy, gdy jego członkowie uznają się wzajemnie za osoby”.

Zasada solidarności prowadzi do solidaryzmu społecznego, prądu ideowego obecnego w programach politycznych zarówno stronnictw konserwatywnych, jak i socjaldemokratycznych. Solidaryzm przeciwstawia się nadmiernemu rozwarstwieniu ekonomicznemu i tworzeniu się grup wykluczonych z rozwoju społecznego: „Ci, którzy posiadają większe znaczenie, dysponując większymi zasobami

dóbr i usług, winni poczuwać się do odpowiedzialności za słabszych i być gotowi do dzielenia z nimi tego, co posiadają. Słabsi ze swej strony, postępując w tym samym duchu solidarności, nie powinni przyjmować postawy czysto biernej lub niszczącej tkankę społeczną, ale dopominając się o swoje słuszne prawa, winni również dawać swój należny wkład w dobro wspólne. Grupy pośrednie zaś nie powinny egoistycznie popierać własnych interesów, ale szanować interesy drugich”.

W historii naszego kraju słowo „solidarność” ma znaczenie szczególne. Nieprzypadkowo w 1980 r. posłużyło za nazwę wielkiemu ruchowi społecznemu, którego katalizatorem powstania była pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do ojczyzny. Los ludzi pracy w komunistycznej Polsce miał na myśli Ojciec Święty pisząc w rok po powstaniu „Solidarności” w encyklice „Laborem exercens” o „słusznej reakcji społecznej (...) przeciwko degradacji człowieka jako podmiotu pracy, połączonej z niesłychanym wyzyskiem w dziedzinie zarobków, warunków pracy i troski o osobę pracownika, która połączyła świat robotniczy we wspólnocie wielkiej solidarności.” Splecione ręce robotników na fotografiach z manifestacji, tak samo jak i przytulone jedna do drugiej litery w nazwie związku zawodowego, były wyrazistymi symbolami nauki o solidarności, tak potrzebnej Polakom w dramatycznym okresie zapoczątkowanym ogłoszeniem stanu wojennego w dniu 13 grudnia 1981 r.

WYDARZENIE NUMERU

KONCERT PAPIESKI W NASZEJ KAPLICY

MIROŚLAWA PAŁASZEWSKA

W RAMACH OBCHODÓW XIII DNIA PAPIESKIEGO W NIEDZIELĘ 13 PAŹDZIERNIKA O GODZ. 19.00 ODBYŁ SIĘ WIECZÓR POEZJI POŚWIĘCONY JANOWI PAWŁOWI II, PRZYGOTOWANY PRZEZ NASZĄ PARAFIANKĘ JOANNĘ NOEMI ZASADĘ.

Noemi napisała o sobie: „Ukończyłam teologię na UKSW w Warszawie. Od 18 lat pracuję z dziećmi. Mogę z ręką na sercu powiedzieć, że jest to spełnienie jednego z wielu moich marzeń, a jest ich bardzo, bardzo wiele. Mam dwa życiowe motto: Nie musimy robić rzeczy wielkich, ale mamy z wielką miłością; Odważni nie żyją wiecznie, ale ostrożni nie żyją wcale. Moi rodzice często przypominali mi, że urodziłam się w czepku, niosąc ze sobą bagaż szczęścia i codziennie tego szczęścia doświadczam. Kocham życie i kocham ludzi, których na swojej drodze spotykam. Uwielbiam poezję, sama piszę wiersze i bajki dla dzieci i dla dorosłych. W wolnych chwilach maluję, głównie akwarelą wiejskie i górskie krajobrazy. Ostatnio zaczęłam też malować kubki i filiżanki. Motywem są Anioły, zwyczajne, śmieszne, a czasem nawet bardzo ludzkie.

W poezji zamykam wszystko co jest dla mnie piękne i ważne. Między słowami mieszkam ja. Chowam swoją przeszłość i przyszłość. A terazniejszość? To wiersze pisane miłością. Poezja dodaje mi skrzydeł, wiary w siebie i ludzi. Piszę, by żyć z całych sił, by garściami chwycić szczęście, by stawać się każdego dnia lepszym i bardziej kochającym człowiekiem.” Podczas wieczornego spotkania były recytowane wiersze Noemi.

Koncert rozpoczął Stanisław Górka kodspiewaniem fragmentu 1 Listu św. Pawła do Koryntian (Hymn o miłości)

Teresa Lipowska odczytała *Opowieść o Wadowicach*, mieście rodzinnym Karola Wojtyły. Krystyna Czubówna natomiast przypomniała moment wyboru papieża Polaka. „Miał być włoski, a jest nasz polski.”

Joanna Dukaczewska zaprezentowała wiersz *Prosimy o cud*.

Z kolei Stanisław Górka zaśpiewał piosenkę Bułata Okudźawy *Pieśń gruzińska*, Ewelina Serafin natomiast odczytała wiersz o cudzie (On sam, papież z Polski był cudem).

W programie znalazł się także wiersz Stefana Witwickiego (z roku 1833!) *Do sosny polskiej* w wykonaniu Teresy Lipowskiej. Wiersz ten przypisywany jest nieraz Janowi Pawłowi II, zwłaszcza po tym, jak w 1985 r. otrzymał od polskich górali sosnę, która

została posadzona w ogrodach Watykanu. Sosna niestety uschła...

Na zakończenie pokazano na ekranie kilka migawek z pielgrzymek papieża, usłyszeliśmy Jego głos. Nie mogło na tym koncercie zabraknąć Barki, którą na zakończenie odśpiewali artyści i wszyscy licznie zebrani w kaplicy. Dziękujemy za to przeżycie.

Do sosny polskiej

Gdzie winnice, gdzie wonne pomarańcze rosną,
Ty domowy mój prostaku, zakopiańska sosno,
Od matki i siostr oderwana rodu,
Stoisz, sieroto, pośród cudzego ogrodu.

Jakże tu miłym jesteś gościem memu oku,
Bowiem oboje doświadczamy jednego wyroku.
I mnie także przeniosła pielgrzymka daleka.
I mnie w cudzej ziemi czas życia ucieka.

Czemuś-choć cię starania cudze otoczyły,
Nie rozwinęła wzrostu-utraciła siły?
Masz tu wcześniej i słońce, i rosy wiosniane.
A przecież twe gałązki bledną pochylane.

Więdziesz, usychasz,
smutna wśród kwietnej płaszczyzny
I nie ma dla ciebie życia,
bo nie ma Ojczyzny. Drzewo wierne!

Nie zniesiesz wygnania, tęsknoty
Jeszcze trochę jesiennej i zimowej słoty,
A padniesz martwa-obca ziemia cię pogrzebie
-Drzewo moje!
Czy będę szczęśliwszy od ciebie?

Prosimy o cud
Papieżu z Polski
to my, w ramach jak z obrazu
obiecypaliśmy
płakaliśmy
modliliśmy się
czy nas jeszcze poznasz?
skłóceni
podzieleni
zbuntowani
pomieszało nam się dobro ze złem
każdy ma innego boga
kupionego za resztki modlitwy
na targu próżności
prawda zamieniona w półprawdy
siejemy wiatr zamiast uczynków
miłości
ciężkie są nasze grzechy
ludzie bez miłości
pękają jak kryształ
Janie Pawle II
módl się o cud przemiany!

CO NAM MÓWIĄ ŚWIĘCI?

JASNOGÓRSKIE ŚLUBY NARODU POLSKIEGO

WIELKA BOGA-CZŁOWIEKA MATKO! BOGURODZICO DZIEWICO, BOGIEM SŁAWIONA MARYJO!
KRÓLOWO ŚWIATA I POLSKI KRÓLOWO!

Gdy upływają trzy wieki od radosnego dnia, w którym zostałaś Królową Polski, oto my, dzieci Narodu polskiego i Twoje dzieci, krew z krwi Przodków naszych, stajemy znów przed Tobą, pełni tych samych uczuć miłości i nadziei, jakie ożywiały ongiś Ojców naszych.

My, biskupi polscy i królewskie kapłaństwo, Lud nabyty zbawczą Krwią Syna Twojego, przychodzimy, Maryjo, znów do Tronu Twego, Pośredniczko Łask wszelkich, Matko Miłosierdzia i wszelkiego pocieszenia.

Przynosimy do stóp Twoich niepokalanych całe wieki naszej wierności Bogu i Kościołowi Chrystusowemu - wieki wierności szczytnemu posłannictwu Narodu, omytego w wodach Chrztu świętego.

Składamy u stóp Twoich siebie samych i wszystko, co mamy: rodziny nasze, świątynie i domostwa, zagony polne i warsztaty pracy, pług i młoty i pióra, wszystkie wysiłki myśli naszej, drgnienia serc i porwy woli.

Stajemy przed Tobą pełni wdzięczności, żeś była nam Dziewicą Wspomożycielką wśród straszliwych klęsk tyłu potopów.

Stajemy przed Tobą pełni skruchy, w poczuciu winy, że dotąd nie wykonaliśmy ślubów i przyrzeczeń Ojców naszych.

Spojrzyj na nas, Pani Łaskawa, okiem Miłosierdzia Twego i wysłuchaj potężnych głosów, które zgodnym chórem rwą się ku Tobie z głębi serc wielomilionowych zastępów oddanego Ci Ludu Bożego.

Królowo Polski! Odnawiamy dziś śluby Przodków naszych i Ciebie za Patronkę naszą i za Królową Narodu polskiego uznajemy.

Zarówno siebie samych, jak i wszystkie ziemie polskie i wszystek lud polecamy Twojej szczególnej opiece i obronie.

Wzywamy pokornie pomocy i miłosierdzia w walce o dochowanie wierności Bogu, Krzyżowi i Ewangelii, Kościołowi świętemu i jego Pasterzom, Ojczyźnie naszej świętej, chrześcijańskiej przedniej straży, poświęconej Twojemu Sercu Niepokalanemu i Sercu Syna Twego. Pomnij, Matko Dziewico, przed obliczem Boga, na oddany Tobie Naród, który pragnie nadal pozostać Królestwem Twoim, pod opieką najlepszego Ojca wszystkich narodów ziemi.

I. Przyrzekamy uczynić wszystko, co leży w naszej mocy, aby Polska była rzeczywistym królestwem Twoim i Twojego Syna, poddanym całkowicie pod Twoje panowanie, w życiu naszym osobistym, rodzinnym, narodowym i społecznym.

Lud mówi: Królowo Polski, przyrzekamy!

Czy dzisiaj możemy z równym przekonaniem podpisać się pod tym zobowiązaniem?

Na czym miałyby polegać to czynienie wszystkiego, co leży w naszej mocy, aby nasze polskie życie w jego wszystkich wymiarach było poddane Jezusowi Chrystusowi: Jego słowom, Jego działaniu, Jego Woli i Jego miłości?

Jak bardzo prawdziwie i głęboko trzeba żyć Ewangelią, żyć w jedności z Jezusem, aby móc nieść Jego zbawienie do wszystkich ludzi, do wszystkich obszarów ludzkiego życia. Jak bardzo trzeba żyć w Jego królestwie, aby móc przekonywać innych – swoim życiem i słowem – że warto poddać się panowaniu takiego Króla. Bo przecież Śluby mówią, że Polska miałyby być – przez poddanie Maryi – poddana Jezusowi, a nie nam.

MIEJSCE NA TWÓJ TEKST

ZASKOCZONY KAZANIEM

Podczas kazania tydzień temu zaskoczył mnie pojawiający się niespodziewanie przykład życia i wiary Nick'a Vujicic'a. Ten przykład nie był zaplanowany w tym kazaniu. Wiem to na pewno (bo sam to kazanie głosiłem).

Widok tego człowieka – urodzonego bez rąk i nóg – tak pogodnego, po prostu szczęśliwego i tak zaangażowanego w głoszenie Ewangelii, może wiele nam powiedzieć, więc przypominam jak można go zobaczyć i posłuchać: oczywiście na www.youtube.com

Można zacząć od poruszającego filmu, w którym gra Nick: „Cyrk motyli” (tylko 20 minut). To przypowieść o życiu Nick'a ale też o życiu wielu z nas.

XKJ

GŁOS ETYKA

POMAGAJMY WSZYSTKIM STRONOM KONFLIKTU

KONFLIKTY INTERESÓW LOKALNYCH CZY MIĘDZYNARODOWYCH SĄ POWODEM UŻYWANIA OBOK BRONI KONWENCJONALNEJ TAKŻE BRONI MASOWEGO RAŻENIA: CHEMICZNEJ, BIOLOGICZNO-MEDYCZNEJ, EKONOMICZNO-SPOŁECZNEJ, MEDIALNO-PSYCHOLOGICZNEJ, ITP. POWODUJE ONA MIGRACJE, NĘDŻĘ, PRZEWLEKŁE CHOROBY, A NAWET ŚMIERĆ DUŻEJ ILOŚCI OBYWATELI. PAŃSTWA I ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE, W TYM KOŚCIOŁY W ROZWIĄZYWANIU KONFLIKTÓW POWINNY KIEROWAĆ SIĘ ZASADĄ SPRAWIEDLIWOŚCI I RÓWNOŚCI SPOŁECZNEJ. ZAZWYCZAJ SKUTECZNĄ OKAZYWAŁA SIĘ POMOC WSZYSTKIM STRONOM KONFLIKTÓW: TAK MODLITEWNA JAK I RZECZOWA, OFEROWANA PRZEZ KOŚCIOŁ KATOLICKI, A SZCZEGÓLNIE PRZEZ OSTATNICH PAPIEŻY JANA PAWŁA II, BENEDYKTA XVI I PAPIEŻA FRANCISZKA (NP. W SYRII).

ZOFIA NAKIELSKA - CREMERS

Według nas stronom konfliktu należałoby pomóc w takich kwestiach jak:

I. unieszkodliwienie lub zniszczenie broni masowego rażenia, a także uniemożliwienie jej produkcji, zakupu ponieważ często władze danego kraju same nie są w stanie, w wyznaczonym im czasie samodzielnie tego uczynić.

II. pokojowy wybór i sprawowanie władzy oraz podział funkcji wśród elit ze wszystkich grup społecznych, też wśród opozycji, w takim rządzeniu, by obywatele mieli jasność kiedy, co, od kogo, i pod jakimi warunkami mogą otrzymać.

III. ustalenie form kontroli i zapobiegania kumoterstwu i kradzieży dóbr państwowych na cele prywatne.

IV. stopniowe harmonizowanie działań władz państwowych i organizacji pozarządowych,

w tym kościelnych - we wszystkich istotnych kwestiach, przede wszystkim w etycznych i społecznych.

V. uwzględnienie potrzeb osób ze wszystkich grup społecznych, też z opozycji, szczególnie starszych, smotnych, dzieci, mniejszości społecznych, osób z rodzin wielodzietnych oraz pomoc wszystkim w zaspokojeniu podstawowych potrzeb:

1. Mieszkaniowych a/ udostępnienie łatwo składających się domów (też na kółkach) z lekkich materiałów b/ udostępnienie miejsc na rozstawienie maksymalnie kilkunastu takich domów zamiast zbiorowych noclegowni czy ogromnych, znacznie oddalonych od tubylców, pól namiotowych.

2. Higienicznych a/ zaopatrzenie w wodę i w odpływ ścieków b/ zaopatrzenie domów w urządzenia sanitarne .

3. Edukacyjnych a/ umożliwienie bezpłatnej nauki, zamieszkania i wyżywienia osobom zdolnym lecz ubogim lub poszkodowanym w konflikcie.

4. Bezpieczeństwa. Adopcja całych rodzin, a nie tylko dzieci.

Pomoc niektórym grupom społecznym czy tylko niektórym jej członkom była stosowana w niewolnictwie, kolonizacji, okupacji i zawsze kończyła się gwałtownym oporem. Skuteczniejsze dla zachowania pokoju okazywało się przestrzeganie zasad sprawiedliwości i równości. Według Nowego Testamentu Jezus przyszedł zbawić wszystkich ludzi, dlatego chrześcijanie nie powinni swojej pomocy ograniczać do poszkodowanych tylko z jednej grupy społecznej np. tylko do katolików.

MAŁE CO NIECO

KREWETKI W MAŚLANYM SOSIE

GDY NA DWORZE CORAZ CHŁODNIEJ I PRZEZ OKNO ZAGLĄDAJĄ JESIENNE MGŁY, WARTO PRZYGOTOWAĆ COŚ, CO WBRĘW SZARUDZE PRZENIESIE NAS NA CIEPŁĄ PLAŻĘ I DO WAKACYJNYCH WSPOMNIENI. IDEALNIE NADAJĄ SIĘ DO TEGO OWOCE MORZA, DLATEGO DZIŚ POLECAM KREWETKI W BARDZO PROSTYM SOSIE MAŚLANYM.

Składniki:

1/2 kg dużych krewetek
4-5 ząbków czosnku
1/2 pęczka natki pietruszki
1/2 kostki masła
sól
pieprz

Krewetki oczyścić i osuszyć. Na patelni rozpuścić masło i chwilę smażyć na nim krewetki (do momentu aż zmienią kolor i zrobią się różowe). Dodać pokrojony w plasterki czosnek oraz posiekaną

natkę. Doprawić do smaku solą i pieprzem i jeszcze chwilę smażyć. Podawać ze świeżą bagietką - jest idealna do zjedzenia resztek sosu maślanego, który jest na prawdę pyszny.

*Więcej przepisów znajdą Państwo na moim blogu kulinarnym: www.pocztowkizkuchni.blogspot.com.
I.Z.*

DO ZOBACZENIA, DO USŁYSZENIA W NASZEJ PARAFII

19-20 października, godz. 12.00-21.00, Art.Bem, bilety 20 zł za dzień, za dwa dni 30 zł

„Podróżowisko” - festiwal (pokazy slajdów z najdalszych zakątków świata, atrakcje dla najmłodszych, panele dyskusyjne, prezentacje kuchni świata, wystawy, warsztaty oraz wiele innych atrakcji podróżniczych)

20 października, godz. 12.30, róg ul. Hery i Powstańców Śląskich

„Statek Olimpijski” - gra miejska

20 października, godz. 18.30, klub „Karuzela”, bilety 25 zł (ulgowy 15 zł)

Stand Up Comedy Night - Maciej Adamczyk, Cezary Jurkiewicz i Antoni Syrek-Dąbrowski

20 października, godz. 20.15, Sala Koncertowa Art.Bem, bilety 10 zł

„Wielbłądy” - koncert zespołu world music

21 i 22 października, godz. 20.00, klub „Karuzela”, wstęp wolny

„Nieskończona historia” - spektakl Teatru 59 Minut (tekst: Artur Pałysa, reżyseria: Jolanta Sikorska)

23 października, godz. 18.30, klub „Karuzela”, wstęp wolny

„Kto cię uczył jeździć” - komedia dokumentalna w reżyserii Andrea Thiele

25 października, godz. 19.00, Sala Koncertowa Art.Bem, wstęp wolny

„Dusiciel z Jęczydołów” - musical Teatru Muzycznego „Nikt mnie nie chce”

(scenariusz i reżyseria: Magdalena Zalewska)

INTENCJE MSZALNE

21 X – poniedziałek

- 7.00 +Kazimierz Popiel – greg. 21
 7.30 +Alina Żebrowska – greg. 21
 7.30 +Celina Łojasiewicz (w dniu imienin)
 18.00 +Bogdan Kowalski w 5. rocz. śmierci, Irena Kowalska i zmarli z rodziny

22 X – wtorek

- 7.00 +Zofia Wrzesień w 35. rocz. śmierci, Władysław Wrzesień, Tadeusz Janus
 7.30 +Alina Żebrowska – greg. 22
 18.00 +Kazimierz Popiel – greg. 22

23 X – środa

- 7.00 +Kazimierz Popiel – greg. 23
 7.00 +Krystyna Piotrowska
 7.30 +Alina Żebrowska – greg. 23
 18.00 Nowenna do Matki Bożej

24 X – czwartek

- 7.00 +Kazimierz Popiel – greg. 24
 7.30 +Alina Żebrowska – greg. 24
 18.00 +Tadeusz Gerek w 15. rocz. śmierci, Jan, Wiktoria, Józef Bryczyński,
 Krystyna, Marcin, Włodzimierz Trzeciakowscy

25 X – piątek

- 7.00 +Kazimierz Popiel – greg. 25
 7.30 +Alina Żebrowska – greg. 25
 18.00 +Maria Tataryn w 4. rocz. śmierci

26 X – sobota

- 7.00 +Grażyna Kubińska
 7.30 +Alina Żebrowska – greg. 26
 7.30 O Boże błogosławieństwo i wszelkie potrzebne łaski
 dla rodziny Kazimierczaków
 18.00 + Kazimierz Popiel – greg. 26

27 X – niedziela

- 7.00 +Kazimierz Popiel – greg. 27
 8.30 +Alina Żebrowska – greg. 27
 10.00 +Marek
 11.30 +Jan Białek
 13.00 W intencji parafian
 O Boże błogosławieństwo i potrzebne łaski dla Krzysztofa i Celiny
 w 25 rocz. ślubu
 O Boże błogosławieństwo i potrzebne łaski dla Michała w 18. urodziny
 z prośbą o pomoc w przygotowaniu się i zdaniu matury.
 16.00 +Elżbieta Chrzanowska
 18.00 +Tadeusz Zieliński z okazji imienin, Janina Zielińska
 20.00 +Tadeusz Terlikowski

GRUPY PARAFIALNE

Krąg biblijny dla dorosłych
 poniedziałek po Mszy św. o 18.00
 ks. Mariusz Bagiński

Koło Żywego Różańca
 I niedziela miesiąca, godz. 16.00
 ks. proboszcz

Kręgi Domowego Kościoła
 - spotkania formacyjne
 dla rodzin
 ks. Krzysztof i ks. Józef

Grupa modlitewna o. Pio
 II wtorek miesiąca
 godz. 19.00

Parafialny zespół Caritas
 spotkania: I poniedziałek
 miesiąca
 po Mszy św. o 18.00

dyżury Caritas:
 wtorek 17.00-19.00
 czwartek 10.00-12.00
 Prezes – p. Barbara Tywonek
 Opiekun – ks. Józef Petrynowski
 Nr konta: 54 1240 2034 1111
 0010 1985 5843

Grupy studenckie
 wtorek, godz. 20.00
 – ks. Krzysztof
 środa, godz. 20.00
 – ks. Józef

Studencki zespół muzyczny
 niedziela, godz. 18.00
 ks. Krzysztof Jarosz

Ministranci i lektorzy
 wtorek godz. 19.00
 ks. Mariusz Bagiński

Skauci Europy
 żeńska gromada wilczków
 sobota, godz. 10.00
 Zofia Tranda
 (695-091-304)

OGŁOSZENIA DUSZPASTERSKIE

XXIX NIEDZIELA ZWYKŁA

1. Dzisiejsza niedziela w całym Kościele poświęcona jest sprawie misji. Modlimy się w intencji misji i misjonarzy zakonnych i świeckich. Prosimy Boga, aby mogli oni skutecznie wypełniać swoje powołanie i nieść Ewangelię ludom i narodom, które wiarę zagubiły albo dotąd Boga nie poznały. To dobry czas, abyśmy przypomnieli sobie, że do istoty życia Kościoła należy powołanie misyjne. **Światowy Dzień Misyjny** uświadamia nam też, jak bardzo Kościół jest różnorodny, różnobarwny, a przez to rzeczywiście powszechny. To mozaika kultur, ras, języków i zwyczajów dotknięta światłem Ewangelii. Wielkie dzieło misyjne wspieramy na różne sposoby, dzisiaj także składając ofiary na Papieskie Dzieła Misyjne / do puszek na filarach naszej kaplicy/.

2. Trwa miesiąc modlitwy różańcowej. Zapraszam do tej modlitwy w naszym kościele codziennie po Mszy wieczornej o godz. 18⁰⁰. Dzieci zapraszamy we wtorek i czwartek na godz. 17⁰⁰.

3. Dziś o godz. 18⁰⁰ Msza św. w j. łacińskim, a o godz. 20⁰⁰ Msza św. inaugurująca nowy rok akademicki w naszej parafii.

4. We wtorek 22 października Kościół w liturgii wspomina bł. Jana Pawła II.

5. W najbliższą środę 23 października o godz. 18⁰⁰ Msza św. ku czci św. O. Pio.

6. W tym tygodniu odbędą się spotkania w grupach dla młodzieży przygotowującej się do przyjęcia Sakramentu Bierzmowania.

7. Przyjmujemy na **wypominki** – modlitwę Kościoła za zmarłych. Wypisane imiona naszych zmarłych można składać w zakrystii, bądź kancelarii parafialnej.

8. W tym tygodniu mamy jeszcze wolne intencje mszalne.

O co prosicie dla Waszego dziecka?

O wiarę!

W ostatnią niedzielę sakrament Chrztu świętego przyjęli:

Tomasz Jan Bednarski

Helena Cichocka
Klara Anna Milanowski
Jakub Jan Mitrus
Bianka Pawłowska
Maciej Karol Soszyński
Mikołaj Wilczek
Michał Wołoszczak
Kamil Woźniak

Ślubuję Ci miłość...

12 X przyjęli sakrament małżeństwa:
Miroslaw ZGÓDKA
i Karolina TALAREK

**PARAFIA RZYMSKO-KATOLICKA
ŚW. ŁUKASZA EWANGELISTY**

ul. Górczewska 176

01-460 Warszawa

www.swlukasz.waw.pl

Msze święte w naszej parafii

NIEDZIELE

7.00, 8.30, 10.00

11.30 (z udziałem dzieci)

13.00, 16.00, 18.00

20.00 (studenci)

DNI POWSZEDNIE

7.00, 7.30, 18.00

Adoracja Najświętszego Sakramentu

Piątek po Mszy św. wieczornej

do godz. 21.00

Niedziela – po Mszy św. o 20.00

KANCELARIA

poniedziałek – piątek: 16.00-17.30

tel. 664-10-99; fax 665-26-26

dyżur:

poniedziałek - ks. proboszcz

wtorek, czwartek - ks. Mariusz

środa, piątek -ks. Krzysztof

ks. JAN POPIEL – proboszcz

tel. 665-19-71, xjan@poczta.fm

ks. Mariusz Bagiński – wikariusz

tel. 666-52-63

ks. Krzysztof Jarosz – wikariusz

tel. 666-52-64, xkjarosz@poczta.onet.pl

ks. Grzegorz Mencil – rezydent

tel. 666-52-65

ks. Józef Petrynowski – rezydent

tel. 666-52-66

KONTO BUDOWY KOŚCIOŁA

31 1240 2034 1111 0000 0308 3439

PISMO REDAGUJE ZESPÓŁ Z PARAFII ŚW. ŁUKASZA
POD OPIEKĄ KS. KRZYSZTOFA JAROSZA

*Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania koniecznych zmian w publikowanych tekstach.
Kwestie merytoryczne pozostawiamy rzetelności autorów.
oprawa graficzna i skład - Jacek Owczar*